

Redactioneel

Met de komst naar Roermond van het 'Monumentenhuis Limburg' is door de gemeente een fraai resultaat behaald. Hiermee dienen zich meteen ook nieuwe kansen aan. Het Monumentenhuis Limburg is de Limburgse invulling van het experiment 'steunpunten van de Rijksdienst Monumentenzorg (RDMZ)' uit Zeist. Naast dat provinciale steunpunt kunnen meerdere monumenten- of verwante organisaties in het huis ondergebracht worden. Denk aan Kastelenstichting, Molenstichting, Monumentenwacht, Stichting Joep Nicolas e.a.. Goed voor de werkgelegenheid in Roermond, maar met name goed voor Roermonds culturele en monumentale uitstraling.

Het was natuurlijk heel erg mooi geweest als niet het voormalige pand van het Buro voor Rechtshulp maar een monument als de Gouden Leeuw als onderkomen had kunnen dienen. Maar ja, de bibliotheek wil op 'stand' in plaats van naar een goed bereikbaar pand, dus blijft de Gouden Leeuw nog wel even onderwerp van veel gebakkelei. Fraaie nieuwbouw voor de bibliotheek in de Lindanusstraat zou het idee van wethouder Thissen dichterbij brengen: een 'cultuurboulevard' met daarin ook nog plaats voor een opgeknapt Christoffelhuis.

Nog even verder filosoferen: is er niet iets voor te zeggen om het huidige museum te splitsen in twee afzonderlijke musea met eigensoortige aandachtsgebieden en uitstraling? Het huidige Stedelijk Museum zou zich dan kunnen profileren met Cuypers, Luyten en Nicolas; 't tijdvak 1850 - 1940 en met hedendaagse kunst. Op de cultuurboulevard zou dan een stadsmuseum kunnen verrijzen met de historische en archeologische collectie. Maar voor het zover zou zijn, is het Monumentenhuis er gelukkig al.

We blijven trouwens van mening dat de zwaar onderbezette formatie monumentenzorg bij de gemeente snel op sterkte dient te worden gebracht. Nu worden stagiaires ingezet om monumenten te inventariseren. Kan niet een van de vier (4!) voorlichters van de gemeente monumentenwerk gaan doen?

De redactie

Inhoud

Roermond vestingstad	pagina 1
Kunst op de (Kunst)Markt	pagina 2
Requiem voor een kastanjeboom	pagina 3
Pelserstraatbruggetje	pagina 4
Nieuwe kansen voor 't Veld	pagina 5
Veer zeen nao de Weerd gewaes	pagina 6
Piet Touw/Stichting Ruimte	pagina 7
Losse tegels	pagina 8

De foto's bovenaan de pagina's betreffen gefiguurzaagde versieringen van winkelramen in de binnenstad uit het begin van deze eeuw. Er zijn er nog een dozijn van. Wie iets weet over de maker kan ons bellen.

't Beschermde stadsgezichtgebied Roermond vestingstad

> Dennis Janssen

In het vorige nummer van Ruimtelijk besteedden we aandacht aan de 'sjtadskuup' van Roermond. In vervolg daarop komt in onderstaand artikel Roermond als vestingstad voor het voetlicht.

De vesting Roermond is grondig gesloopt. Van de kilometerslange muren en de ± 28 torens en bastions en de ca. 10 toegangspoorten is alleen de Rattentoren als beduidend monument overgebleven. Het is zeer de moeite waard om van dit belangrijk historische aspect nog een ánder deel zichtbaar te maken. De kansen daarvoor liggen met name aan de noordoostkant van de stad. In de scherpe noordoosthoek van de oude stad ligt nog de eerste verdieping van de Kattentoren en onder de aarden wal ligt nog tot aan de LVM-kantoorflat een restant van de stadsomwalling met zijn gotische binnenbogen. Wat zou het prachtig zijn als in die hoek een >

Het restant van de (weer op te bouwen) Kattentoren

stuk vesting zichtbaar werd. Het 'ophalen' moet hier wel historisch verantwoord gebeuren. De halfslachtige herbouw van het bastion op de Pastoorswal is namelijk een toonbeeld van *hoe het niet moet*: zo'n tweesteensmuurtje van nieuwe baksteen met enkele oude brokken breuksteen. (Het kanon daar mag wat ons betreft een slag worden gedraaid en gericht worden op de Arloflat.) Het Landbouwhuis, het oude Ursulinenklooster en het barokke kapelletje uit de 17e eeuw: zóveel aardige historische ingrediënten, dat het daar net zo mooi kan worden als bij een wandeling rond de Kathedraal. Een herstelde Kattentoren: wat een binnenkomer voor de bezoekers van de stad die uit het oosten komen! Zichtbaar maken van de precieze loop van de muur op maai-veldhoogte is al gebeurd op de Pastoorswal. Als dat ook gebeurt op het hele stuk tussen Kattentoren en Rattentoren ontstaat er een heuse nieuwe 'vestingwandeling'.

Uitkijkpunt en 'stadswachten'

Buiten het noordelijk stadsdeel is de enige zichtbare herinnering aan de vestingmuur de halve boog in Naamse hardsteen op de Roerkade aan de stadskant. Daar stond de Visserstoren. Als de verkeerssituatie het ooit toelaat zou dat restant wat uitgebreider en hoger gereconstrueerd moeten worden, zodat het stuk toren kan gaan dienen als uitkijkpunt. Daarmee wordt de mooie havenwand van 'de Werf' een bijzonder accent rijker.

Tenslotte willen we graag een pleidooi houden om langs alle singels (de 19e eeuwse opvolgers van de stadswal) de 'stoere stadswachten' te plaatsen, die we nu alleen nog maar op de Godswaersingel vinden: **platanen**. Ook aan het Stationsplein en aan het Zwartbroekplein zou - minstens aan de binnenstadszijde - zo'n rij platanen niet misstaan.

(Volgende keer in deze serie: straten, stegen, gatsen en doorkijkjes)

Kunstwerk op de (Kunst)Markt?

> Willem Cartigny

Roermond kent een 'Stichting 1880', een instelling voortgekomen uit een in 1880 gestichtte spaarbankvereniging, die inmiddels is omgezet in een maatschappelijk en cultureel ondersteuningsfonds. Deze stichting kwam met een lofwaardig initiatief om aan de gemeente een kunstwerk aan te bieden voor de te renoveren en her-in-te-richten Markt.*

Zoals bekend wordt de Markt parkeervrij gemaakt en heringericht, waardoor de ruimte vrijkomt voor diverse evenementen en als vrije publieke ruimte kan gaan functioneren.

Het door de Stichting 1880 aangeboden kunstwerk zou 3 à 400.000,- gaan kosten. Dit nu gaat niet door vanwege meningsverschillen tussen de gemeente en de stichting over de keuze van een kunstenaar en de aard van het kunstwerk. Daarmee gaat een flink bedrag voor (beeldende) kunst voor de gemeente verloren, tenzij ...

de Stichting 1880 nu eens te porren zou zijn voor de ideeën van de Stichting Ruimte.

Zo'n twee jaar geleden deden wij namelijk al voorstellen voor een inrichting van de Markt:

- een accentuering van het hoogteverschil door een 'oplopend' muurtje aan de zuidkant;

- een kunstwerk midden op de Markt dat 'aange-raakt' mag worden: waar kinderen op kunnen spelen, terwijl pa en ma op een van de vele nieuwe terrasjes zitten;
- een door kleur zichtbaar gemaakt 'wandelpad' diagonaal over de Markt;
- inrichting van de Vleeshal tot (toeristisch) informatiepunt.

En als men het geld niet meer wil besteden aan de Markt, dan maar voor:

- adoptie van vervallen monumenten als de Kattentoren, het Christoffelhuis, de panden Veldstraat 3, Roersingel 4 en 5 of de Mouterij Limburgia;
- een ontwikkelingsfonds monumentenzorg waaruit ad hoc geput kan worden voor restauraties die niet onder een subsidietitel vallen, terwijl restauratie wel noodzakelijk is voor behoud van het betreffend pand/object. Voorbeelden bij ons op te vragen;
- overname en uitbreiding van de formatie monumentenzorg van de gemeente Roermond;
- bijdragen in studie- en cursuskosten ten behoeve van Roermondse politici om hen meer monumentvriendelijk te maken.

Het kunstwerk dat de voorkeur van de gemeente had

Al deze ideeën passen in principe wel binnen de doelstellingen van Stichting 1880. Een verantwoorde en kunstzinnige (her-)inrichting van het stedelijk gebied raakt uiteraard ook de doelstellingen van Stichting Ruimte; daarom dachten wij deze suggesties wel hier te kunnen doen. We gaan er daarbij van uit dat men het gereserveerde bedrag voor de Roermondse gemeenschap niet al bij voorbaat heeft afgeschreven.

* In 1993 is een aardig boek over de historie van deze instelling verschenen met de titel 'Om de spaarcenten van de kleine man'. Voor iedereen die geïnteresseerd is in de historische ontwikkeling van spaarbank naar ideëel fonds.

Requiem voor een kastanjeboom

De vermoedelijk oudste boom van Roermond is niet meer. Bij de februaristorm, in de nacht van woensdag op donderdag 20 februari 1997, brak een flinke tak van deze monumentale boom. Ongelukkigerwijs viel de tak op het nieuwe kantoor van Jan Schmitz.

Dat is het stomste wat een boom in deze tijd kan doen: een tak op bezittingen van mensen laten vallen. De onomkeerbare wet van de wettelijke aansprakelijkheid doet de boom dan de das om. Snel wordt bekeken of er gevaar is. Dat is er in onze overbevolkte wijken en wegen bijna altijd. Dan mag er gekapt worden, de kapvergunning komt later wel. Protest heeft weinig zin: de boom is al verloren.

Kappen, eigenlijk is 'motorisch gestuurd (of gestoord) zagen' een betere benaming, gaat tegenwoordig sneller dan het geluid. Vroeger waaide er ook wel eens een tak van een boom, maar de mensen kapten toen met eigen kracht en je bedacht je wel zes keer voordat je aan zo'n boom begon. Zo'n boom bleef dus staan en kon rustig oud worden. Vroeger werd de schade hersteld, de boom bleef staan. De afgewaaid tak werd gebruikt als bouw materiaal of opgestookt. Er werd gekeken naar mogelijkheden om de boom zo veel mogelijk uit de wind houden door populieren of canada's in de buurt te planten. Die waaibomen vangen wind, ze houden de belangrijke bomen - vaak fruitbomen - uit de wind. Kastanjabomen groeien langzaam. Ze werden vroeger als grensmarkering aangeplant bij boerderijen. Ze gaven schaduw en leverden kastanjes die als voer voor het vee dienden of als stookmateriaal werden gebruikt. De bladeren dienden als compost. De bloesems van de paardekastanje zijn geliefd bij bijen.

> Yvonne de Vries

De kastanje bij boerderij 't Ham stond op de nationale bomenlijst van de Bomenstichting Nederland. Hij is een tijdje geleden grondig onderzocht door Charlotte Sloet van deze stichting. Zij omschreef de boom als gezond, maar wel beschadigd door granaatinslagen uit de Tweede Wereldoorlog. De boom werd rond 1750 gedateerd. In die tijd is ook het woonhuis van de boerderij 't Ham vernieuwd, getuige de abdissensteen uit 1751 in de gevel: *Deus spes mea* (God is mijn hoop) van de voorlaatste abdis van de Munsterabdij, abdis van Eyk de Nuenen.

De boom heeft de afgelopen jaren veel geleden door veranderingen in zijn wortelbed. Dat zit bij een dergelijk hoge boom zo'n twee-en-een-halve meter diep. Het bereik van de haarwortels is bijna zo groot als een voetbalveld.

Het hekwerkje rond de stam bood nauwelijks nog bescherming aan dit natuurmonument. De beschermende bomenlaan is gekapt, de Hambeek is gekanaliseerd, de grond in de buurt opgehoogd, veel versturende bouwactiviteiten hebben in de oude bleekwei plaatsgevonden. Een mens zou er een tijdje tussenuitgaan bij dergelijke onrustige toestanden, een boom kan dat niet. Waarom wil je nog als levend wezen groeien in een omgeving die geen respect voor je heeft?

De Hambeek loopt door een peperdure halve betonnen buis razendsnel naar de Maas, die vervolgens het te snel aangevoerde water niet kan verwerken en overstroomt. Als compensatie voor het bomenverlies plant de gemeente nieuw groen aan, een soort aspergegroen, vanwege het aansprakelijkheidsverhaal. Daarom lach ik als ik hoor dat men de Kapellerlaan in oude luister wil herstellen. Iedere boom die hoger wordt dan een auto en een stam heeft met een doorsnee van 10 centimeter is in deze stad ten dode opgeschreven. De bomen die uit een eerder tijdperk stammen, van vóór de aansprakelijkheid, zijn in feite allemaal vogelvrij (lees: kaprijp). Het zijn gevaarlijke monsters ... De gemeente onderhoudt die bomen niet en besteedt absoluut geen aandacht aan de biotoop rondom dergelijke bomen. Resultaat van dit alles is dat de bomen in gezondheid achteruit gaan en takken verliezen. Dat afstoten is een normale reactie van een boom om te overleven. Mén besluit dat de boom gevaarlijk is en moet verdwijnen.

Advertentie

Gezocht voor zeer spoedige indiensttreding:
een groene long voor het Hammerveld.

Profielschets:

Aesculus-hippocastanum.

Hoogte 29 meter. Kruindoorsnede: 21,5 meter.

Stamomtrek: 4 meter 80. Stamdoorsnede: 1,53 meter.

Doorsnede wortelbed: 60 meter.

Minimum leeftijd: 200 jaar.

Zuurstofproductie per dag: 1.000.000 liter.

Een impressie

't Pelserstraatbruggetje

> Willem Cartigny

In het vorige Ruimtelijk stond een foto afgedrukt van een (vervallen) pand in de Pelserstraat. Dat straatje is, zoals zoveel straten, niet meer wat het geweest is. Toch heeft het nog best wat van z'n charme bewaard, wat ook wel zal komen doordat het geen doorgaand verkeer kent, vrij smal en geen winkelstraat is. Dit straatje blijft, zeker voor de wat oudere Roermondse, nog altijd het straatje met 'het bruggetje'.

Winterimpressie van het Pelserstraatje met het luchtbruggetje.
Fotograaf en jaartal onbekend.
Foto ter beschikking gesteld door het gemeentelijk archief.

Het luchtbruggetje verbond de eerste verdiepingen van twee panden van 'Tante Bet' (de krant) aan weerszijden van de Pelserstraat. Tegen het einde van de tachtiger jaren is het afgebroken, samen met het hoekpand van De Limburger op de hoek van de St. Christoffelstraat. Gesloopt, ondanks een uitdrukkelijk verzoek tot behoud van de Commissie Kleine Monumenten en toezeggingen van het toenmalig gemeentebestuur.

Het hoekpand was een groot, beeldbepalend gebouw uit de tachtiger jaren van de vorige eeuw. Eerst was hier een piano-orgelfabriek gevestigd en later 'De Maas- en Roerbode' en diens opvolger 'De Limburger'. Totdat deze laatste in 1982 verhuisde naar de nieuwbouw aan de Oranjelaan.

Naar school

Ik herinner me de tijd dat ik in de jaren 50 en 60 naar school ging, eerst naar de Paredisschool in de Begijnhofstraat en daarna naar het 'Groot College' (ter onderscheiding van het 'Klein College' aan de overkant) aan het Munsterplein. Dagelijks liep ik door dit straatje, komend vanaf de Minderbroedersstraat. Op de hoek lag bloemisterij Peijnenburg, nu nog steeds een rijksmonument vanwege met name een waardevolle hoeknis met Madonna. Een eindje doorlopend richting St. Christoffelstraat

lag aan de linkerzijde een van de laatste stadsboerderijen (evenals die ander monumentale stadsboerderij aan de Pollartstraat in de jaren 60 gesloopt). Als je daar als kwajongen langs liep was het moeilijk om de neiging te onderdrukken het binnen-erf op te lopen, te roepen: "waat sjtink det hiej" en het dan gauw op een lopen te zetten. Aan het eind van de Pelserstraat gekomen, net onder het luchtbruggetje door, was aan de linkerkant de krant in vol bedrijf. Vooral in de zomer stonden de ramen van de drukkerij/zetterij vaak open en in de hoge vensterbanken ervan werden veelal de loodreepjes neergelegd, die werden gebruikt bij het zetten. Dat waren bij mij en leeftijdsgenootjes zeer geliefde (ruil)objecten, die dan ook met een snelle sprong naar die hoge vensterbanken menigmaal van eigenaar verwisselden. Totdat je de pech had

dat iemand van de krant daarop bedacht was en je met pijnlijke hand(en) verder naar school moest, omdat de liniaal zijn werk had gedaan.

Eind jaren 80 zijn zowel de loopbrug als het hoekpand gesloopt om plaats te maken voor appartementen. Ook halverwege de straat is nieuwbouw verrezen en niet voor niets heet dat complex nu 'Koeriershof'.

De sfeer van het straatje is daarmee definitief van karakter veranderd, maar menigeen zal nog de neiging hebben, op het moment dat ie de straat inkijkt, omhoog te kijken in de richting van het nu verdwenen bruggetje, dat vandaag de dag als een tamelijk uniek voorbeeld van industrieel erfgoed zou worden beschouwd. Zeker voor Roermond. ●

't Veld krijgt de noodzakelijke aandacht

Arbeiderswoningen, mooi gerenoveerd, aan de Nassaustraat

Er is een aantal plannen in ontwikkeling voor de wijk 't Veld. Dat is belangrijk omdat het Veld centraal gelegen is in de stad, verhoudingsgewijs veel inwoners telt, achterstand heeft op een aantal terreinen, maar ook vanwege die centrale ligging, veel kansen heeft.

Het Veld is eigenlijk de eerste grote nieuwbouwwijk buiten het centrum van de stad. Ze werd ontwikkeld in de jaren twintig en dertig van deze eeuw en begon met de bouw van de H. Hartkerk en wat later, het ziekenhuis. Er waren nog enkele gebieden buiten het centrum tot ontwikkeling gebracht, zoals Roerzicht en delen van de Kapellerlaan en Venloseweg, maar die waren kleiner en zeker minder planmatig van opzet.

Van de nu aangekondigde plannen spreekt vooral het nieuwe multi-functionele centrum aan de Hendriklaan/Prins Bernhardstraat van 12 miljoen gulden tot de verbeelding. Op die plek moeten een nieuwe basisschool met kleuteropvang en een buurtcentrum met allerlei voorzieningen (waaronder sport) verrijzen. Daarnaast zijn er plannen voor nieuwbouw in de Nassaustraat/Mgr. Driessenstraat en in de Oranjelaan, voor een deel woningen, voor een ander deel winkelveorzieningen. Hopelijk heeft de gemeente er voor gezorgd dat de nieuwe plannen ook gedragen worden door de mensen en organisaties in het Veld.

De gemeente heeft ook herinrichtings/restauratieplannen aangekondigd voor de leegstaande Mouterij Limburgia aan de Spoorlaan en wil die renovatie meenemen in de andere plannen voor de face-lift van 't

Rondom dit complex is nabij en aan het spoor ruimte voor verdere ontwikkeling, waarbij aan bepaalde bedrijvigheid, maar met name aan kantoorontwikkeling kan worden gedacht. Woningbouw hoeft niet uitgesloten te worden, maar dan op voldoende afstand van het spoor en met degelijke isolatie.

Andere gebieden/objecten in het Veld (en in het Vrijveld ook trouwens) staan vanwege hun monumentale waarden of bijzondere geschiedenis, arbeiderswoningbouw bijvoorbeeld, op de nominatie om geplaatst te worden op de gemeentelijke monumentenlijst.

Een daarvan is het aardige, maar behoorlijk verloederde pand halverwege de Hendriklaan, met in de zijgevel het hiernaast afgebeelde 'Co-op' tegeltableau.

Hopelijk brengt de verwachte renovatie in het Veld ook een herwaardering voor dit soort bijzondere hoekjes teweeg. ●

Veld. Dat lijkt een goeie keus: en omdat een gezamenlijke aanpak kan leiden tot kostenbesparing en omdat gezamenlijke aanpak van kansrijke initiatieven wederzijds stimulerend kan werken en een zogenaamd 'multiplier-effect' kan sorteren.

In het kader van de MIP-inventarisatie en de algehele herwaardering voor jongere bouwkunst zijn bepaalde delen van het Veld als bijzonder, dan wel als monumentaal te beschouwen. De (voormalige) Mouterij Limburgia is bij de Minister aangedragen als toekomstig rijksmonument vanwege het (landelijk) unieke industrieel-archeologische karakter.

Foto: Bert Thomassen

"Veer zeen nao de Weerd gewaes ...

> Dennis Janssen

En we zagen daar dat de buurtschap de Weerd, die ooit rustig in de uiterwaarden van de Maas lag, door de komst van het Lateraal Kanaal, door ontgrindingen en tenslotte door recreatieve ontwikkelingen drastisch van karakter is veranderd.

Het neogothische kapelletje in de Weerd

De buurtschap de Weerd wordt niet alleen regelmatig door de Maas bezocht, maar dreigt nu ook overspoeld te worden door massaal dag- en verblijfstoerisme.

Dan wordt het moeilijk om nog iets te behouden van de oude karakteristiek, maar onmogelijk is dat niet. In de Weerd liggen behalve een aantal aardige en soms zelfs monumentale boerderijen en huizen, ook nog gebouwen zoals de stuw in de Maas, een verhoogd trafohuisje en het markant gelegen éénbeukige neogotische kapelletje dat ooit werd gebouwd op de grens van Horn en Roermond.

Bij een eerste inventarisatie voor de gemeentelijke monumentenlijst kwam men voor de Weerd op een vijftiental beschermenswaardige objecten. Naast deze cultuurhistorische elementen zijn natuurlijk ook van oudsher typische landschapselementen van belang. Ook die

bepalen het karakter van de Weerd. En zijn dus de moeite waard om te beschermen en te behouden. Te denken valt dan aan heggen en

fruitaanplant, aan erfbeplanting, bestrating enz. Het zou goed zijn als de gemeente oog kreeg voor dit unieke stukje buitengebied zó dichtbij de stad. Het dient gewoon geschikt te blijven om er prettig te wonen en om er rustig te wandelen. Wie weet zelfs ooit via de stuw!

We zijn van mening dat de grenzen aan de groei van dag- en verblijfsrecreatie bereikt zijn en dat nu andere belangen zwaarder moeten gaan wegen. Dus liever geen vijfde camping erbij. Liever kijken naar hoe de buurtschap als buurt kan blijven voortbestaan en hoe karakteristieke cultuurhistorische en landschappelijk waardevolle elementen behouden kunnen blijven, c.q. hersteld kunnen worden. Dat is niet alleen in het belang van de mensen die er wonen, maar ook van de huidige en toekomstige Roermondse. Die net als hun voorouders nog iets van de oude Weerd willen proeven bij het zingen van:

**net zo good
es geer ..."**

Hoeve de Donk in buurtschap de Weerd met 18e en 19e eeuwse gedeelten

Korporaal Piet D. Touw werd geboren op 11 juli 1917 in Groningen en sneuvelde op 10 mei 1940 bij de spoorbrug in Leeuwen. Hij ligt begraven op het kerkhof van Maasniel. Wie heeft er informatie over deze korporaal, die genoemd wordt in een sonnet van Wim Kuipers? Wie zorgt er voor zijn graf op het kerkhof in Maasniel? Weet u iets, neem dan alstublieft contact op met Yvonne de Vries, telefoon 0475 - 33 26 96.

*Piet Touw gespanne óm de euverkantj
te ware veur het Bees, dien graaf goof mich
es ich in de rie bie dich woor min zich
op sjien en momers van de werreldbrandj.*

*Leid koom klamp te pas, alles vaderlandj
det nuuj woor wie ei pasgebaore wich
noots zo dun dinke deej aan ei gedich,
det landj waert, zuut me al opnuuj gesjantj.*

*Men jónges Piet wo zit geur veur gevalle
veur ein waek unjerzunkte deep in Spanje
veur die gevérfdde Pruse van Oranje?*

*Eur werm blood haet de miense kaad gelaote
ouch zónnewichter make weer sjeldaote.
Zeet gerös, geur heurt neet meer het knalle.*

Vertaling

*Piet Touw gespannen om de overkant
te vrijwaren voor het Beest, jouw graf gaf mij,
als ik in de rij bij jou was weinig zicht
op schijn en voogden van de wereldbrand*

*Verdriet kwam nauwelijks te pas, alles vaderland
dat nieuw was als een pasgeboren kind
noot zo nabij (ook: dun) deed denken aan een gedicht,
dat land wordt, ziet men weer (of: helemaal) beschadigd*

*Mannen, jongens, Piet, waar zijn jullie voor gevallen
voor een week middagslaapzonnetje diep in Spanje
voor die gekleurde Duitsers van Oranje?*

*Jullie warme bloed heeft de mensen koud gelaten
ook zonnekinderen maken weer soldaten
Wees gerust, jullie horen niet meer het knallen.*

Werkgroep Ruimte werd stichting

Met het zetten van hun handtekening hebben drie leden van de Werkgroep Ruimte op 7 maart 1997 een stichtingsakte getekend. De Stichting Ruimte is daarmee een feit geworden.

Na jarenlang als 'groep' een wisselend bestaan te hebben geleid is er nu een geregistreerde status aan onze activiteiten gegeven. Vanaf nu is er een (voorlopig 3-hoofdig) bestuur dat naar buiten toe kan optreden als belangenbehartiger in, bijvoorbeeld, zaken als bezwaarprocedures. Vanaf nu ligt er een duidelijke verantwoordelijkheid voor de uitgave van dit tijdschrift en mogelijk ook voor andere 'producten' in de toekomst. Vanaf nu kan er ook meer aan fondsenwerving gedaan worden en is, bijvoorbeeld, het beheer van de geldmiddelen vastgelegd.

Uiteraard zijn er statuten en de belangrijkste doelstellingen daaruit willen we hier even citeren:

"de stichting heeft ten doel: het behouden/verbeteren van het historisch gegroeide karakter van de stad Roermond en haar 'eigen'aardigheden" en

"het bevorderen van de culturele architectonische en landschappelijke kwaliteiten van de stad Roermond en regio (Euregio), met name vanuit historisch perspectief".

"De stichting tracht haar doel te bereiken door: de uitgave van een periodiek en het initiëren (eventueel samen met anderen) van activiteiten die bevorderlijk zijn voor de hierboven genoemde doelstellingen."

(Was getekend) Het bestuur.

Abonnementen 'Ruimtelijk'

Met het uitgeven van ons bulletin en andere activiteiten zijn kosten gemoeid. Om in de toekomst over enige financiële middelen te kunnen beschikken, zullen wij met ingang van 1998 een abonnementsbijdrage van onze lezers gaan vragen. Dat betekent dat wij gaan starten met een lezersadministratie. Iedereen die nu al kan laten weten dat hij/zij abonnee wil worden, kan ons dat bekend maken (adressen: zie colofon, pagina 8). Voor wie nog twijfelt: in de komende drie nummers van 1997 zullen we nog nader toelichten wat de abonnementsprijs gaat worden, hoe die voldaan kan worden en welke voordelen er aan verbonden zijn. Voorlopig ontvangt u dit blad dus nog gratis en dat wordt mogelijk gemaakt door de inzet van enkele toegewijde medewerkers en sympathisanten.

De redactie.

Losse tegels

Een rubriek met allerlei vermeldenswaardige 'kleinigheden': actualiteit, aankondiging, oproep of bericht. Van ons of van de lezers. Dus ook u kunt bij ons 'een tegel lichten'.

Weg plaveisel

Jarenlang wandel je over de Roerkade en als liefhebber van de oude stad werp je dan ook een blik in de Gats naast de voormalige bakkerswinkel. En je droomt ervan dat je hier ooit weer door kunt lopen naar de Marktstraat. Intussen geniet je van de bestrating van het brede deel van de Gats aan de Roerkadekant. Daar ligt het laatste stukje openbare weg in de oude binnenstad dat lijkt te zijn ontsnapt aan de vernietigende vernieuwingsdrang van deze tijd. Een boeiende chaos van Maaskeien in alle maten en kleuren, met name gelegd in het midden, een beetje bolstaand door de zijwaartse druk van het dieperliggend karrenspoor dat geplaveid is met platte uitgesletten stenen.

Als herinnering aan de verdwenen stad zijn aan de weer omhoog komende randen grote vlakken blauwe en grijze hardsteen gelegd. Een compositie van eeuwen lijkt het.

De Gats gezien naar de Roerkade ten tijde van een overstroming.

Foto: Nelly Croonen

Tot dinsdag 18 maart jl.: *werk in uitvoering!* De bestrating moet vernieuwd en er zijn rioleringswerkzaamheden. *Einde idylle.* In het smallere deel van de Gats dat naar

de Marktstraat voert is al nieuwe confectiebestrating zichtbaar: keurig gelegde, onderling verwisselbare grijze blokjes rukken op naar het brede deel. De randen zullen aangevuld worden met rode baksteen en klaar is Kees. Het veelsoortige mozaïek van eeuwen wordt in een container gekieperd en de werklieden verdelen lachend de buit. Het is weer duidelijk: één Nota (Centrum In Zicht) maakt nog geen lente. De gemeente zelf blijft, met grote vooropsporing op andere belagers van de oude stad, de grootste vernielers van stedenschoon.

®

Tussen Hamstraat en Schuitenberg liggen 2 losse stukjes straat

De meest ernstige aantasting van het eeuwenoude stratenplan en de rooilijn in de binnenstad is het opgaan van het middenstuk van de Kloosterwandstraat in een Kloosterwandplein. (Een rooilijn is een scheidingslijn tussen openbaar en particulier gebied, dus waar bebouwing begint) Nu dat Kloosterwandplein door herinrichting een echt plein gaat worden, zag de Stichting Ruimte de kans schoon om te pleiten voor het weer zichtbaar maken van de rooilijn en de straat tussen ABN/Amrobank en Postkantoor.

Dat zou bijvoorbeeld kunnen door het pleinmeubilair op die (oude rooi)lijn te plaatsen en door het zichtbaar maken van de oude stratenloop in het nieuwe plaveisel. Het lijkt er op dat onze poging het niet gaat halen. Zodat de voor de binnenstad zo typische flauwe bocht, die ook in de Kloosterwandstraat zat, voorlopig onzichtbaar blijft.

Eind jaren 70 is de Hema met haar gebouw aan de andere kant van de straat op aandrang van de gemeente over de rooilijn heengegaan. Haar vooruitgeschoven ingang zou nu bij het herstellen van de oorspronkelijke rooilijn een probleem gaan vormen. Maar ziet: de Hema heeft onlangs iemand ingehuurd die landelijk alle filialen mag gaan 'restylen'. Wat een kans om dan aan die kant

iets recht te zetten. Maar ja, vanwege de oplevering van het schouwburg-hotel is er weer die verschrikkelijke haast.

Ook al is het Kloosterwandkwartier in historisch opzicht het minst waardevolle van de binnenstad, zo'n historische correctie was daarom juist hier op zijn plaats! En nog mooier dan het nu voorliggende plan!

Colofon

Ruimtelijk wordt samengesteld uit bijdragen van leden van de Stichting Ruimte en anderen.

Het blad verschijnt 4 x per jaar en wordt toegezonden aan belangstellenden en belanghebbenden.

De Stichting Ruimte streeft er naar in de toekomst een bestand van abonnees op te bouwen.

Financiële bijdragen voor de uitgave van het blad of het werk van de werkgroep zijn welkom op postbanknummer 2458454 tnv D. Janssen o.v.v. 'Ruimte'.

Stichting Ruimte:

Henriëtte Janssen-Klaar

Willem Cartigny

Dennis Janssen

Bert Thomassen

Redactie-adres:

Rob. Regoutstraat 56,
6042 CN Roermond, tel. 31 98 52

Secretariaatsadres:

Bachstraat 112,
6044 SN Roermond, tel. 32 91 59

Foto's in dit nummer:

Peter Wijnands
(tenzij anders vermeld)

Vormgeving:

Fool Service - Bert Thomassen

Medewerkers aan dit nummer:

Yvonne de Vries

Marjo Knapen

Drukwerk en afwerking:

ARS Grafische producties
& Communicatie
Martin van het Erve